

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

5000 гр. Велико Търново, бул. „България” № 76
телефон: (062) 618 822; факс: (062) 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

РЕЦЕНЗИЯ

от **професор д-р Марин Тодоров Петков**,
професор в катедра „Национална и регионална сигурност“, факултет
„Сигурност и отбрана“, Национален военен университет „Васил Левски“

на дисертационния труд на **Полина Пламенова Петкова**

на тема:

**КОНТРОЛ И ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОБЛЕМИТЕ,
СВЪРЗАНИ С ТРАФИКА НА ХОРА,
ЗАСТРАШАВАЩ НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ**

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”
по докторска програма „Организация и управление извън сферата на
материалното производство (национална сигурност)”

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

2025

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Трафикът на хора е актуален проблем, който включва различни форми на посегателства върху личността, като сексуална експлоатация, принудителен труд, робство и отнемане на органи. Жертвите на трафик са често подложени на насилие, манипулация и принуда, като основните уязвими групи са бедни и образовани хора, основно жени, но и мъже, деца и новородени. Въпреки усилията за правоприлагане, броят на жертвите остава висок.

Трафикът на хора е динамично явление, което се адаптира към новите технологии и социални условия, включително чрез киберсексуална експлоатация и принудително просене. Това представлява сериозна заплаха за националната сигурност.

Решението на този проблем изисква съвместни усилия на национално и международно ниво, както и промени в законодателството и политиките за защита на жертвите и предотвратяване на престъпленията, свързани с трафика на хора. Трафикът на хора често е свързан с миграционната криза и изисква координирани действия, които да обхванат различни форми на експлоатация и да осигурят подкрепа на жертвите и засегнатите държави.

Темата на дисертационния труд, разработен от Полина Петкова, е актуална и значима, задълбочено изследва контрола и превенцията на проблемите с трафика на хора, създаващи заплаха за националната сигурност на страната.

Днес Република България е изправена пред това сериозно изпитание, като мащабът на рисковете, заплахите и щетите, които то води след себе си, го извеждат на преден план.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в съответствие с поставените цел, научно-изследователски задачи, работна хипотеза, обект и предмет на изследване и отразява възприетия от автора подход към темата.

Дисертационният труд се състои от увод, изложение в три раздела, изводи, заключение, използвана литература и едно приложение (анкета).

Размер на дисертационния труд: 229 страници

Основен текст - 229 страници;

Брой графики – 13;

Брой схеми – 1;

Брой литературни източници – 205;

Брой на публикациите по дисертацията -5.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала.

Научни приноси:

- ✓ Направен е анализ на връзката между националната сигурност и трафика на хора: Изследването демонстрира как глобални кризи могат да компрометират националната сигурност, като създават условия за процъфтяване на трафика на хора и усложняват усилията за борба с него.
- ✓ Идентифицирани са нови уязвими групи: Резултатите от анализа сочат необходимостта от разработване на специфични превантивни мерки за защита на нововъзникналите уязвими групи, които са изложени на риск от трафик на хора

- ✓ Разработване на теоретична рамка: Предложена е нова теоретична рамка за разбиране на динамиката между глобални кризи, социално-икономически условия и трафика на хора.

Научноприложни приноси:

- Повишаване на осведомеността - резултатите от изследването могат да бъдат използвани за повишаване на обществената осведоменост за рисковете от трафик на хора в условия на кризи.
- Доказани са водещи тенденции относно трафика на хора – преобладаваща форма на трафик, основно засегната целева група, правни инициативи и резултати.
- Обвързвани са официални данни с проведени проучвания сред конкретна целева група и са разкрити определени зависимости.

4. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

В качеството си на рецензент, приемам горепосочените научни и научно приложни приноси. Научните резултати и приносите на дисертационния труд представляват обогатяване на съществуващи знания по проблемите на контрола и превенцията на трафика на хора, застрашаващи националната сигурност.

Не ми е известно резултати от изследването в дисертационния труд да са цитирани от други автори.

5. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството.

Представени са пет научни публикации, които са публикувани на Годишни университетски конференции проведени през 2014, 2018 и 2019 година в НВУ „Васил Левски“.

Четири от публикациите са самостоятелни, една е в съавторство с научния ръководител полк. доц. д-р Невена Атанасова-Кръстева.

6. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта.

Литературната осведоменост и компетентност на автора на дисертационния труд не търпи възражения, в подкрепа на което са използваните 205 литературни източници: (*нормативни-15, библиография на български език-115, на английски език 52, електронни източници-18*).

По подходящ начин са изучени, представени и систематизирани съществуващите мнения, добрите практики и слабости в многообразието и противоречивото разбиране на изследвания научен проблем.

Докторантът компетентно представя теоретичните и практикоприложни аспекти на противодействието на контрола и превенцията на проблемите, свързани с трафика на хора.

Правилно, прегледно и компетентно са представени теоретическите изследвания и практически резултати чрез илюстриране на изследванията със схеми, графики, таблици и диаграми.

7. Оценка за автореферата.

Авторефератът отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд, представлява извадка от него, която дава пълна представа за важността и актуалността на темата, научно изследователските задачи, формулираните работни хипотези, обекта на изследването и ограниченията, направените изводи и използваната литература.

Авторефератът съответства на изискванията, правилно отразява основните положения и научните приноси на дисертационния труд.

8. Критични бележки.

Към представеният ми за рецензия дисертационен труд имам следните критични бележки:

✓ представени и използвани са голям брой литературни източници (205), цитирани под линия са (236), това е неоправдан максимализъм;

✓ списъкът с литературата не е подреден по азбучен ред на български, английски и руски език, нормативните документи не са представени нагледно;

✓ част от формулираните изводи не съдържат и не отразяват същността на изследването;

✓ допуснати са неточности и редакционни грешки, характерни за този тип трудове.

Отразените по горе критични бележки не намаляват стойността на получените в дисертационния труд резултати.

9. Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение.

Имам лични впечатления от докторанта за периода на подготовка, разработване и представянето на дисертацията в катедрата „Национална и регионална сигурност“

Г-жа Полина Петкова добросъвестно работи, проявява трудолюбие и постоянство, задълбочено разработи и представи дисертацията, изпълни индивидуалния учебен план в пълен обем.

Взаимодейства много добре с научния си ръководител полк. доц. д-р Невена Атанасова-Кръстева.

10. Заключение.

Предложеният дисертационен труд на тема: „Контрол и превенция на проблемите, свързани с трафика на хора, застрашаващ националната сигурност“ е задълбочен, завършен научен труд с научни и научноприложни приноси и е в пълно съответствие с изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Считам, че г-жа Полина Петкова отговаря напълно на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

11. Оценка на дисертационния труд.

Като отчитам качествата на дисертационния труд и постигнатите в него резултати, в качеството си на член на научното жури давам положителна оценка на дисертационния труд и своя положителен вот. Предлагам на уважаемото научно жури да даде на **г-жа Полина Петкова** образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „**Организация и управление извън сферата на материалното производство (национална сигурност)**“, научна област **9. „Сигурност и отбрана“**, професионално направление **9.1. „Национална сигурност“**.

20.01.2025 г.

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

РЕЦЕНЗЕНТ

проф. д-р МАРИН ПЕТКОВ

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

76, Bulgaria Blvd., Veliko Tarnovo 5000

Telephone: (062) 618 822; Fax: (062) 618 899; E-mail: nvu@nvu.bg

R E V I E W

by **Prof. Marin Todorov Petkov, Ph. D.**,

Professor at the Department of National and Regional Security, Faculty of Security and Defense, Vasil Levski National Military University

of the dissertation paper of **Polina Plamenova Petkova**

on topic:

CONTROL AND PREVENTION OF PROBLEMS RELATED TO HUMAN TRAFFICKING THREATENING NATIONAL SECURITY

presented for awarding the educational and scientific degree “Doctor” in the doctoral program: “Organization and Management Outside the Material Production Sphere (national security)“

VELIKO TARNOVO

2025

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

Human trafficking is a topical problem that includes various forms of abuse of human beings, such as sexual exploitation, forced labour, slavery and organ harvesting. Victims of trafficking are often subjected to violence, manipulation and coercion, the main vulnerable groups being poor and educated people, mainly women, but also men, children and newborns. Despite law enforcement efforts, the number of victims remains high.

Human trafficking is a dynamic phenomenon that adapts to new technologies and social conditions, including through cybersexual exploitation and forced begging. It poses a serious threat to national security.

Addressing this problem requires joint efforts at national and international level, as well as changes in the legislation and policies to protect victims and prevent trafficking-related crimes. Human trafficking is often related to the migration crisis and requires coordinated actions to cover different forms of exploitation and to provide support to the victims and the affected countries.

The topic of the dissertation paper developed by Polina Petkova is topical and significant, it thoroughly investigates the control and prevention of human trafficking problems posing a threat to the national security of the country.

Today the Republic of Bulgaria is facing this serious trial and the scale of the risks, threats and damage it entails bring it to the fore.

2. General characteristics and structure of the dissertation paper

The dissertation paper is structured in accordance with the stated aim, research objectives, working hypothesis, object and subject of study and reflects the approach to the topic adopted by the author.

The dissertation paper consists of an introduction, a statement in three sections, inferences, a conclusion, literature used and one appendix (questionnaire).

Dissertation size: 229 pages

Main text - 229 pages;

Number of graphs - 13;

Number of schemes - 1;

Number of literature sources - 205;

Number of dissertation publications -5.

3. Characteristics of the scientific and scientifically applied contributions in the dissertation. Reliability of the material

Scientific contributions:

- ✓ An analysis of the relationship between national security and human trafficking is made: the study demonstrates how global crises can compromise the national security by creating conditions for human trafficking to flourish and complicate the efforts to combat it.
- ✓ New vulnerable groups are identified: the results of the analysis point to the need to develop specific preventive measures for protection of the newly emerging vulnerable groups who are at risk of trafficking in human beings
- ✓ Developing a theoretical framework: a new theoretical framework is proposed for understanding the dynamics between global crises, socio-economic conditions and human trafficking.

Scientifically applied contributions:

- Raising awareness - the results of the study can be used to raise public awareness of the risks of human trafficking in crisis settings.
- Leading trends on human trafficking have been demonstrated - predominant form of trafficking, main target group affected, legal initiatives and outcomes.

- Official data have been linked to surveys conducted among a specific target group and certain dependencies have been revealed.

4. Evaluation of the scientific results and the contributions of the dissertation paper

As a reviewer, I accept the above scientific and scientifically applied contributions. The scientific results and contributions of the dissertation paper represent an enrichment of the existing knowledge on the problems of control and prevention of human trafficking threatening the national security.

I am not aware of any research results in this dissertation paper being cited by other authors.

5. Evaluation of the dissertation publications and authorship.

Five scientific publications are presented, which were published at Annual University Conferences held in 2014, 2018 and 2019 at Vasil Levski National Military University.

Four of the publications are independent, one is co-authored with the scientific supervisor Col. Assoc. Prof. Nevena Atanasova-Krasteva, Ph. D.

6. Literary awareness and competence of the PhD student

The literary awareness and competence of the author of the dissertation paper is unquestionable, which is supported by the 205 literature sources used (*normative-15, bibliography in Bulgarian language - 115, in English language - 52, electronic sources - 18*)

The existing opinions, best practices and weaknesses in the diverse and controversial understanding of the studied scientific problem are examined, presented and systematized in an appropriate way.

The PhD student competently presents the theoretical and practically applied aspects of counteracting the control and prevention of problems related to human trafficking.

The theoretical research and practical results are presented correctly, clearly and competently by illustrating the research paper with charts, graphs, tables and diagrams.

7. Evaluation for the abstract

The abstract reflects the structure and content of the dissertation paper, it is an excerpt from the dissertation, which gives a complete picture of the importance and relevance of the topic, the research objectives, the formulated working hypotheses, the object of study and the limitations, the conclusions drawn and the literature used.

The abstract complies with the requirements, correctly reflects the main points and scientific contributions of the dissertation paper.

8. Critical Notes

I have the following critical remarks to the dissertation paper submitted to me for a review:

✓ a large number of literature sources are presented and used (205), footnotes are cited (236), this is unjustified maximalism;

✓ the list of references is not arranged in an alphabetical order in Bulgarian, English and Russian, the normative documents are not presented in a visual way;

✓ some of the formulated conclusions do not contain and do not reflect the essence of the study;

✓ there are inaccuracies and editorial mistakes typical of this type of work.

The critical remarks reflected above do not diminish the value of the results obtained in the dissertation paper.

9. Personal impressions and other matters on which the reviewer considers that he should make a comment

I have personal impressions of the PhD student for the period of preparation, development and presentation of the dissertation paper in the Department of National and Regional Security.

Ms. Polina Petkova works conscientiously, shows diligence and perseverance, thoroughly developed and presented the dissertation, completed the individual study plan in full.

She interacts very well with her supervisor Col. Assoc. Prof. Nevena Atanasova- Krasteva, Ph. D.

10. Conclusion

The proposed dissertation paper on topic: “Control and Prevention of the Problems Related to Human Trafficking” is a thorough, complete scientific work with scientific and scientifically applied contributions and is in full compliance with the requirements for the acquisition of the educational and scientific degree “Doctor” of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and its Implementing Regulations.

I believe that Ms. Polina Petkova fully meets the requirements for the award of the Doctor’s educational and scientific degree.

11. Dissertation evaluation.

Taking into account the qualities of the dissertation paper and the results achieved therein, as a member of the scientific jury I give a positive evaluation of the dissertation paper and my positive vote. I propose to the esteemed scientific jury to award **Ms. Polina Petkova Doctor’s** educational and scientific degree in

the in the doctoral program “**Organization and Management outside the Material Production Sphere (National Security)**”, scientific field 9. “**Security and Defense**”, professional field 9.1. “**National Security**”.

20 January 2025

VELIKO TARNOVO

REVIEWER

Prof. Marin Todorov Petkov, Ph. D.